

Actieplan Schone Lucht Akkoord 2024-2030

“SCHONE LUCHT MAKEN WE SAMEN”

SEPTEMBER 2024

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	0
1.1 Aanleiding	0
1.2 Het Schone Lucht Akkoord	0
1.3 Leeswijzer	0
Hoofdstuk 2: Uitgangspunt(en) en financiering	3
2.1 Integrale aanpak.....	3
2.2 We doen het samen en lokaal.....	3
2.3 Monitoring.....	3
2.4 Financiën	3
Hoofdstuk 3: Huidige luchtkwaliteit Overbetuwe	5
3.1 Monitoring luchtkwaliteit.....	5
3.1.1 Metingen fijnstof en stikstofdioxide Overbetuwe	5
Hoofdstuk 4: Samen werken aan een schone lucht in Overbetuwe.....	8
4.1 Samen werken aan schoner vervoer	8
4.1.1 Wat willen we bereiken?	8
4.1.2 Hoe gaan we dit bereiken?	8
4.2 Samen werken aan schonere bedrijven(-terreinen) in Overbetuwe.....	8
4.2.1 Wat willen we bereiken?	9
4.2.2 Hoe gaan we dit bereiken?	9
4.3 Gezonde inrichting van de openbare ruimte van Overbetuwe	9
4.3.1 Wat willen we bereiken?	9
4.3.2 Hoe gaan we dit bereiken?	9
Bronnenlijst.....	11

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Aanleiding

Schone lucht is van groot belang voor onze gezondheid. Iedereen in Nederland moet een gelijke kans hebben op een zo gezond mogelijk leven. In de visie op gezondheid 2027-2030 wordt de volgende ambitie van Overbetuwe beschreven: *“Alle inwoners van Overbetuwe krijgen dezelfde mogelijkheden om veerkrachtig en zo gezond als mogelijk op te groeien, te leven en vitaal ouder te worden”*. In Overbetuwe is het goed leven en dat willen we zo houden. Overbetuwe zet in op de thema’s; Gezonde leefstijl, gezondheidsachterstanden, mentaal welzijn en gezonde leefomgeving. Dit actieplan beschrijft hoe gemeente Overbetuwe werkt aan een gezonde leefomgeving voor haar inwoners.

Gemeente Overbetuwe wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Samen met andere overheden staat de gemeente voor een enorme uitdaging om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren. Hiervoor tekent gemeente Overbetuwe het Schone Lucht Akkoord (SLA). Overbetuwe gaat samen met deelnemende partijen- Rijk, provincies en gemeenten- zich in te zetten voor het verbeteren van de luchtkwaliteit en het behalen van gezondheidswinst. Luchtkwaliteit houdt zich niet aan grenzen. Daarom is het van belang dat door partijen wordt samengewerkt om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Provincie Gelderland deelde op 4 september jl. een routekaart voor deelname Gelderse gemeenten aan het Schone Lucht. De buurtgemeenten Renkum, Wageningen, Beuningen, Nijmegen, Arnhem en Lingewaard hebben het Schone Lucht Akkoord al ondertekend.

1.2 Het Schone Lucht Akkoord

Met ondertekening van het SLA onderschrijft de gemeente de doelstellingen én committeert het zich aan het uitvoeren van de acties en maatregelen. Deze acties en maatregelen bestaan uit een aantal vaste maatregelen en gemeente specifieke onderdelen die beschreven staan in een uitvoeringsplan. Deze maatregelen gaan over het beter meewegen in de besluitvorming van luchtkwaliteit op andere beleidsterreinen (zoals ruimtelijke ordening en mobiliteit), duurzaam aanbesteden en communicatie over schone lucht en houtstook. De mate van meewegen kan verschillen per situatie. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid om verschillende maatregelen uit te voeren binnen de eigen capaciteit en ambities gericht op één of meer van onderstaande thema’s;

- Mobiliteit;
- Mobiele werktuigen;
- Industrie;
- Houtstook;
- Binnenvaart en havens;
- Landbouw

Het actieplan is gericht op de sectoren waarop we als gemeente invloed hebben en die van toepassing zijn. Zo is de impact van de binnenvaart in Overbetuwe beperkt en is naast lobby de invloed op het verkeer over de snelwegen beperkt.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komen de uitgangspunten en financiering voor het actieplan aan bod. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de huidige luchtkwaliteit van Overbetuwe beschreven. Hoofdstuk 4 bevat het actieplan schone lucht. Het actieplan is onderverdeeld in maatregelen op de volgende thema’s: vervoer, bedrijven(-terreinen), gezonde inrichting van de openbare ruimte.

Hoofdstuk 2: Uitgangspunt(en) en financiering

2.1 Integrale aanpak

Het actieplan schone lucht akkoord is een bundeling van het beleid die de gemeente al heeft en geeft daarmee meer mogelijkheid om te monitoren en te sturen op het beleid. Het actieplan is een bundeling van maatregelen en acties op mobiliteit, industrie, houtstook, groen en maatschappelijk en verantwoord opdrachtgeven en inkopen. Ook biedt het actieplan ondersteuning bij het uitvoering geven aan “gezondheid” in de omgevingswet/omgevingsvisie, gezond en actief leef akkoord (GALA) en CO2-Prestatieladder (niveau 3). De uitvoering voor het actieplan zorg voor een communicatie instrument richting inwoners over de waarde van schone lucht, inzet en oproep om zelf bij te dragen.

2.2 We doen het samen en lokaal

Door goed te communiceren en inwoners mee te laten denken en praten (burgerparticipatie) bij het bepalen van maatregelen, ruimtelijke plannen en acties is de kans op draagvlak van maatregelen onder inwoners groter. Overbetuwe is daarom bezig met het opzetten van een participatieplatform waarbij inwoners tijdig worden geïnformeerd en meegenomen in het proces. Ook wordt er aan hen gevraagd om mee te denken en te komen met ideeën. Daarnaast wil Overbetuwe kunnen aansluiten en faciliteren in initiatieven die in de dorpen al plaats vinden. Dit zou ook bijdragen aan de bewustwording en draagvlak creëren. Naast het participatieplatform wordt er ook gebruik gemaakt van de gemeentelijke kanalen, zoals de website en social media.

Ook zorgt deelname aan SLA voor het delen van kennis, toegang tot aanvullende informatie en ondersteuning bij opstellen beleid en uitvoeringsplan. Hierdoor kunnen zaken efficiënter worden aangepakt.

2.3 Monitoring

Om de voortgang te bewaken is het goed om te weten waar we nu staan. In hoofdstuk 3 is de huidige situatie beschreven en weergegeven. Monitoring van de voortgang van de maatregelen en gezondheidseffecten is belangrijk, om te weten of Overbetuwe op koers ligt met het actieplan en om de doelen van het SLA te halen. Hieruit kan voorkomen dat herijking van het actieplan nodig of wenselijk is.

De Monitoring Schone Lucht Akkoord omvat twee hoofddelen:

1. Voortgang van de uitvoering van maatregelen
2. Gezondheidsindicator

Voortgang van de uitvoering van maatregelen

Jaarlijks rapporteert Overbetuwe aan het Rijk over de voortgang van de uitvoering van maatregelen zoals beschreven in het actieplan Schone Lucht Akkoord. Deze rapportage wordt eerst bestuurlijk gedeeld voordat deze zichtbaar wordt in het landelijke Dashboard Schone Lucht Akkoord. Jaarlijks stelt Rijkswaterstaat Leefomgeving op basis van deze informatie de Monitoringsrapportage uitvoering Schone Lucht Akkoord op met gegevens over de voortgang op nationaal niveau

Gezondheidsindicator

Iedere 2 jaar levert Overbetuwe gegevens aan voor de voortgangsmeting van het Schone Lucht Akkoord. Het RIVM berekent daarmee de luchtkwaliteit en vervolgens met de gezondheidsindicator de effecten op gezondheid. De uitkomst wordt beschreven in een rapportage.

2.4 Financiën

Het actieplan Schone Lucht Akkoord benadrukt de samenhang van de verschillende beleidsdomeinen op de thema's duurzaamheid en gezondheid. Er wordt daarom geen extra budget aangevraagd, maar er worden koppelingen gemaakt met bestaande budgetten en tijdelijke middelen. Het uitvoeren van het actieplan heeft

geen aanvullende consequenties doordat het actieplan op hoofdlijnen is met bestaande en verplichte maatregelen. Zie voor meer informatie die programmabegroting 2024.

De gemeente kan ook een beroep doen op de SpUk-SLA. Deze gelden bieden financiële steun voor projecten die zorgen voor schonere lucht en gezondheidswinst. Het geld is bedoeld voor pilotprojecten uit de gezamenlijke uitvoeringsagenda, voor lokale maatregelen die direct de emissie van luchtvervuilende stoffen verlagen en voor projecten op het gebied van bijvoorbeeld innovatie, kennis en advies, communicatie en participatie. De projecten die hiervoor in aanmerking komen lopen uiteen van pilots voor schone en emissie loze bouw, luchtwassers en houtrook maatregelen. De bijdrage van het Rijk dekt maximaal 50 procent van de totale kosten. De gemeente die de aanvraag doet, betaalt de andere helft. Het budget voor 2024 is volledig aangevraagd.

De ambtelijke inzet valt binnen de kaders van het programma duurzaamheid. Aanvullend is er vanuit programma duurzaamheid jaarlijks €10.000,- ter beschikking voor acties en maatregelen voor het realiseren van de ambitie.

Hoofdstuk 3: Huidige luchtkwaliteit Overbetuwe

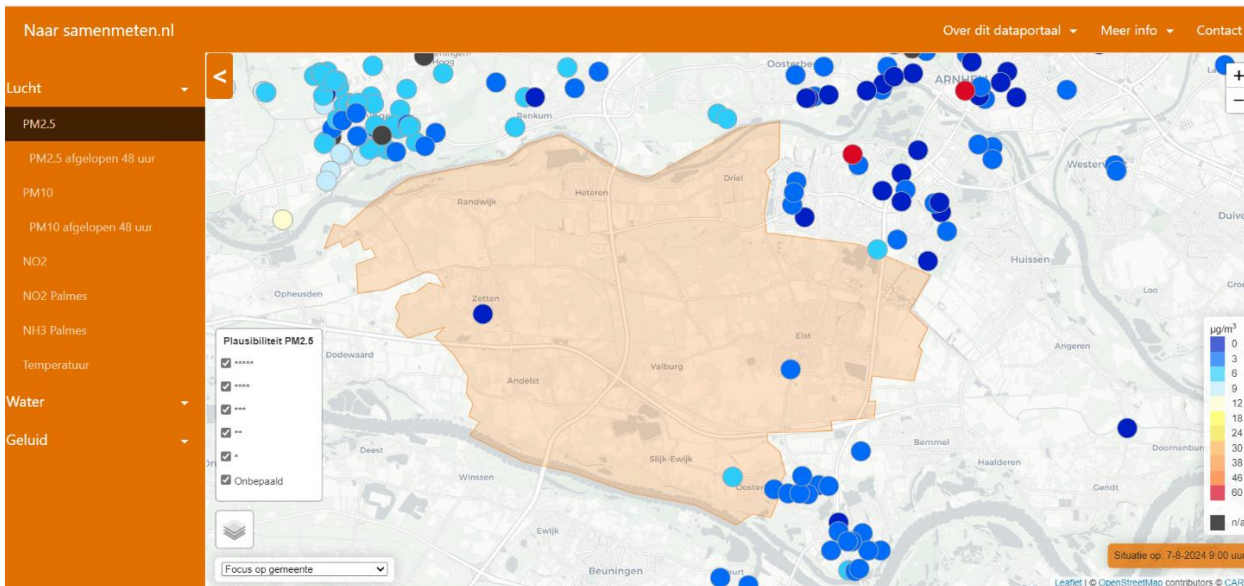
3.1 Monitoring luchtkwaliteit

Het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK) is het instrument voor de ondersteuning voor het monitoren van de luchtkwaliteit. Deze monitoring gebeurt sinds 1 januari 2024 in het kader van de Omgevingswet. Het doel van deze monitoring is het bewaken van de kwaliteit van de binnenlucht en het tijdig signaleren van een (dreigende) overschrijding van omgevingswaarden (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en milieu, z.d.).

Het monitoren gebeurt op basis van de wettelijke rekenmethode. Jaarlijks worden resultaten van de berekeningen beschreven in de Monitoringsrapportage CIMLK.

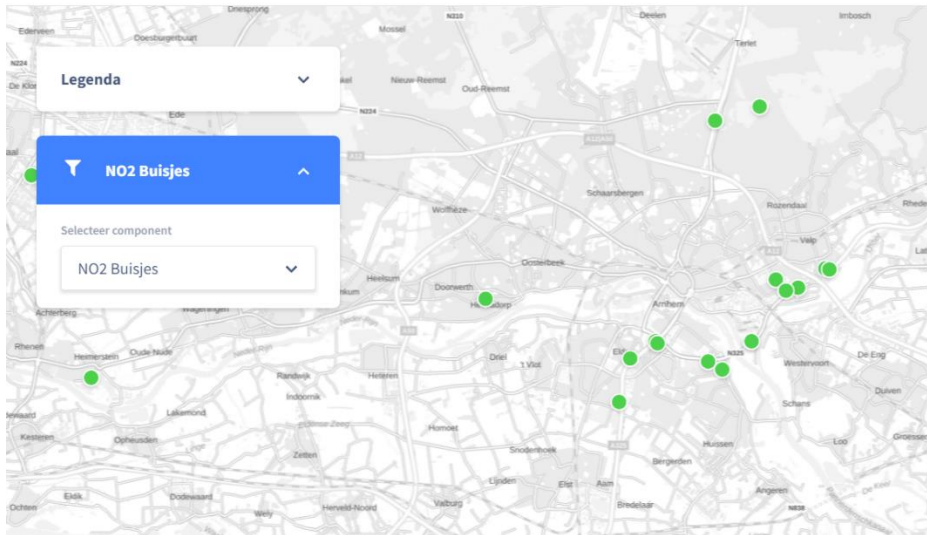
3.1.1 Metingen fijnstof en stikstofdioxide Overbetuwe

De luchtkwaliteit in Overbetuwe wordt gemeten op verschillende locaties. De meting is op fijnstof (PM10 en PM2,5) door middel van 6 sensoren die op diverse plekken in Overbetuwe hangen (zie afbeelding 1 voor de locaties). Deze meting is niet de officiële meetmethode, maar de resultaten geven wel een indicatie van de luchtkwaliteit. De resultaten tonen aan dat de concentratie fijnstof in Overbetuwe lager is dan de wettelijke toegestane grenswaarde van de EU. De waarden zijn wel hoger dan de WHO-doelen.

Afbeelding 1: Locaties sensoren Overbetuwe (en omgeving) (bron: Samen meten RIVM, z.d.).

Het meten van stikstofdioxide (NO₂) gebeurt door middel van 1 Palmes diffusiebuisje op Molenweg in Elst (afbeelding 2). Ook dit is geen officiële meetmethode, maar de resultaten geven wel een indicatie van de hoeveelheid stikstofdioxide in de lucht.

Afbeelding 2: Locaties Palmes buisjes Overbetuwe (en omgeving) (bron: Luchtmeetnet.nl)

In Overbetuwe wordt voor de luchtverontreinigende stoffen fijnstof (PM10 en PM2,5) en stikstofdioxide (NO2) voldaan aan de wettelijke Europese grenswaarden (Atlas Leefomgeving, z.d.). Dit betekent echter niet dat er geen negatieve gezondheidseffecten optreden bij de huidige luchtkwaliteit. Er wordt namelijk (nog) niet voldaan aan de advieswaarden 2021 van de World Health Organisation (WHO).

De WHO-advieswaarden zijn gezondheidkundige grenzen voor de concentratie van verontreinigende stoffen in de buitenlucht. Er zijn twee advieswaarden van de WHO voor de luchtkwaliteit in 2030: die van 2005 en die van 2021. De nieuwe advieswaarden (2021) zijn voor bijna alle stoffen (fors) lager dan de advieswaarden uit 2005. Wetenschappelijk onderzoek toont namelijk aan dat er ook negatieve gezondheidseffecten optreden bij lagere concentraties dan eerder gedacht.

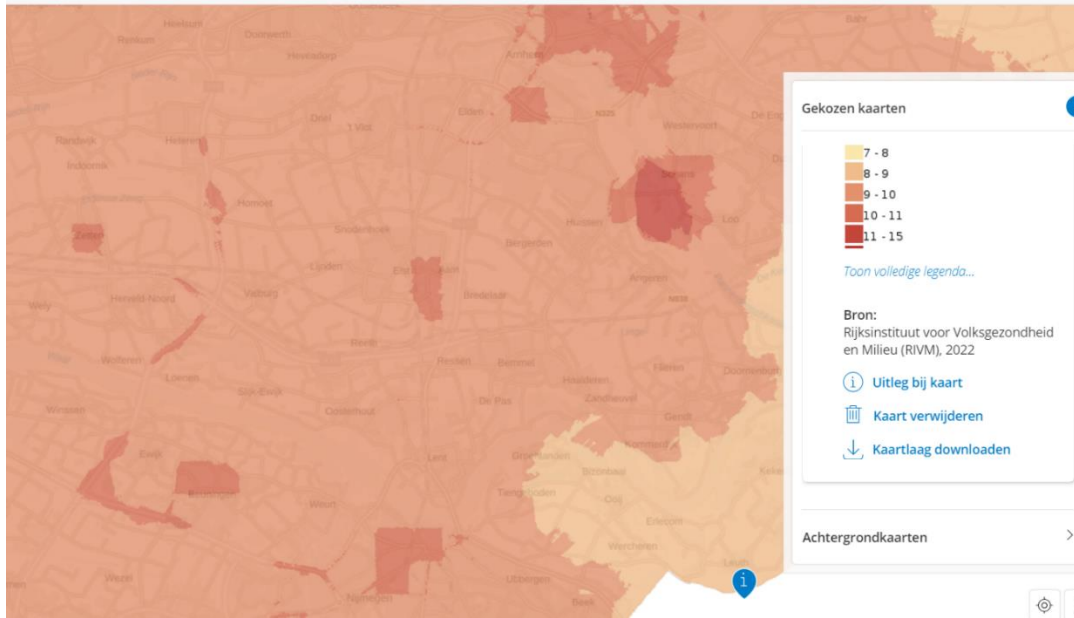
Stof	EU-grenswaarde	WHO advieswaarde 2005	WHO advieswaarde 2021
NO2	40 µg/m3	40 µg/m3	10 µg/m3
PM10	40 µg/m3	20 µg/m3	15 µg/m3
PM2,5	25 µg/m3	10 µg/m3	5 µg/m3

Tabel 1: Eu-grenswaarden en WHO-advieswaarden (gemiddelde jaarconcentratie)

In Overbetuwe zijn de hoogste concentraties luchtverontreinigende stoffen aanwezig rondom wegen. In vrijwel de gehele bebouwde kom van Overbetuwe liggen de NO2 -concentraties tussen 14 en 30 µg/m3, voor fijnstof varieert de concentratie van 16 tot 22 µg/m3 voor PM10 en 10 tot 13 µg/m3 voor PM2,5.

Kijkend naar gezondheidseffecten wordt voor NO2, aan de WHO-advieswaarde 2005 voldaan. Voor fijnstof ligt de waarde soms net boven de advieswaarde 2005. Echter, de WHO-advieswaarden 2021 worden (bijna) nergens gehaald in Overbetuwe. Overigens is dit in bijna heel Nederland het geval. Het RIVM heeft in 2022 onderzoek gedaan of de WHO-advieswaarden van 2021 in 2030 gerealiseerd zouden kunnen worden en welke maatregelen daartoe nodig zouden zijn. Uit dit onderzoek bleek dat het halen van deze waarden in 2030 niet mogelijk is. Er wordt bekeken in welk tempo en met welke tussenstappen zal worden toegewerkt naar de advieswaarden van 2021.

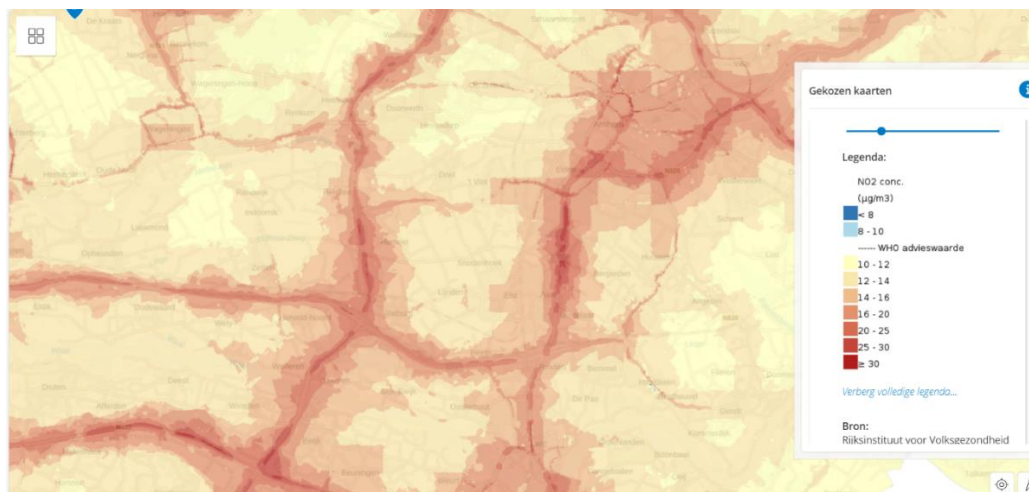
Zie afbeeldingen 3, 4 en 5.

Afbeelding 3: Fijnstof (PM_{2,5}) concentraties

Afbeelding 4: Fijnstof (PM₁₀) concentraties

Afbeelding 5: Stikstof concentraties

Hoofdstuk 4: Samen werken aan een schone lucht in Overbetuwe

Door het Schone Lucht Akkoord (SLA) te ondertekenen geeft gemeente Overbetuwe aan zich in te zetten voor het verbeteren van de luchtkwaliteit en te streven naar de kwaliteitsdoelen van het WHO voor 2030.

Luchtverontreiniging houdt geen rekening met grenzen, daarom halen we de ambitie voor een betere luchtkwaliteit alleen samen Overbetuwe heeft maar tot op zekere hoogte invloed op de luchtkwaliteit binnen de regio. Externe invloeden blijven een rol spelen. Het is noodzakelijk om ook met andere partijen zoals inwoners en ondernemers samen te werken aan een gezonde luchtkwaliteit. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat Overbetuwe wil bereiken en hoe we dit gaan doen. Dit wordt beschreven voor op de volgende thema's: mobiliteit, industrie, houtstook en inrichting van de openbare ruimte.

4.1 Samen werken aan schoner vervoer

In het Klimaatakkoord en Schone lucht Akkoord is afgesproken dat de deelnemers rekening houden met de gezondheidsdoelen ook rondom het thema mobiliteit. De raad heeft in Gemeente Overbetuwe in december 2020 de [mobiliteitsvisie: "Overbetuwe 2030: Sociale, slimme en schone mobiliteit"](#) vastgesteld. Hieronder staan de ambitie, doelstellingen en activiteiten van de gemeente Overbetuwe rondom schoner vervoer beschreven.

4.1.1 Wat willen we bereiken?

- Schone en duurzame mobiliteit in Overbetuwe, hierbij hanteren wel het STOMP principe.
- Bereikbaarheid kernen en voorzieningen.
- Betere regionale bereikbaarheid.

4.1.2 Hoe gaan we dit bereiken?

- Er worden meer laadpalen aanbieden voor elektrisch vervoer in de gemeente, zowel voor het eigen wagenpark als elektrisch (deel)mobiliteit. De komende jaren wordt er gekeken hoe het huidige aanbod uitgebreid kan worden.
- Het doelgroepenvervoer wordt de komende jaren volledig geëlektrificeerd. Dit bereiken wij in 2028.
- Het gemeentelijk wagenpark wordt zal op natuurlijke momenten worden vervangen. Er liggen nu plannen om in de periode van 2024-2027 zes voertuigen te elektrificeren. Daarnaast heeft de gemeente elektrische fietsen en NS Business kaarten voor dienstreizen door medewerkers deze willen wij ook meer gaan stimuleren.
- De gemeente wil duurzame mobiliteit meer gaan stimuleren en over informeren. Bedrijven zijn verplicht om per 1 juli 2024 te rapporteren over het zakelijke verkeer en woon-werkverkeer van werknemers. Dit geldt voor werkgevers met meer dan 100 fte in dienst. Dit is de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Deze rapportage doet de gemeente zelf ook.
- De komende jaren gaat de gemeente investeren in het verminderen van vrachtverkeer binnen de dorpen. Hierbij wordt er ook gekeken naar de mogelijkheden voor het realiseren van bijvoorbeeld mobiliteitshubs.
- Stimuleren en faciliteren van bewonersinitiatieven rondom duurzame mobiliteit. Ook gaat Overbetuwe onderzoeken wat de verdere mogelijkheden zijn voor deelmobiliteit in en tussen de dorpen.
- Zorgen voor een goede fietsinfrastructuur, in de dorpen en tussen de dorpen. Overbetuwe zet zich in voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur, hiermee hoopt de gemeente meer mensen te stimuleren meer gebruik te maken van de fiets.
- De gemeente gaat inwoners en bedrijven actief informeren over Schone Lucht en maatregelen.

4.2 Samen werken aan schonere bedrijven(-terreinen) in Overbetuwe

Voor de sector industrie gelden er steeds meer verplichtingen rondom uitstoot. Bedrijven dienen hun processen hierop aan te passen en te verduurzamen. In gemeente Overbetuwe is er industrie aanwezig. De meeste bedrijven in Overbetuwe zijn niet vergunningsplichtig. Ook zijn er bedrijven een milieuvergunning, doordat er in de gemeente bedrijventerreinen zijn met een hoge milieucategorie.

4.2.1 Wat willen we bereiken?

- Een evenwichtige balans tussen wonen, werken en recreëren.
- Stimuleren van bedrijven om de transitie te maken naar schone brandstoffen en technieken.
- Schone en duurzame mobiliteit en transport.
- Bedrijven informeren en ondersteunen in de transitie.

4.2.2 Hoe gaan we dit bereiken?

- Er wordt toegezien op de vergunning die aan bedrijven worden verleend. Hieraan zitten strikte voorwaarden gebonden. Het toepassen van de Best Beschikbare Technieken (BBT) is daarbij uitgangspunt.
- Afstemmen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) rondom vergunningverlening en handhaving. Ook gaan we in overleg met bedrijven en ODRA over de Energy Efficiency Directive (EED).
- Organisaties/bedrijven moeten voldoen aan de Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML). In EML staan energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. De EML bestaat uit 3 onderdelen: Gebouwen, Faciliteiten en Processen.
- Voor grote transportbedrijven geldt de verplichting dat 25% van het vervoer elektrisch moet zijn in 2025. Samen met betrokken regionale partijen wordt gekeken een passende rolname vanuit de gemeente en het stimuleren van initiatieven.
- Bedrijven met meer dan 100 fte zijn verplicht om per 1 juli 2024 te rapporteren over het zakelijke verkeer en woon-werkverkeer van werknemers. Dit is de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Het informeren van ondernemers en op termijn handhaven pakken we op in samenwerking met de ODRA. Als gemeente geven we het goede voorbeeld.
- Er wordt gekeken naar het opnemen van emissie-eisen in gunningscriteria van aanbestedingen en vergunningen.
- De ODRA informeert over emissiearme stallen.
- Bedrijven actief informeren over Schone Lucht en maatregelen.

4.3 Gezonde inrichting van de openbare ruimte van Overbetuwe

Een gezonde inrichting van Overbetuwe is vooral een collectieve verantwoordelijkheid. Mensen worden bewust en onbewust sterk beïnvloed door hun omgeving. Wanneer die omgeving uitdagend, groen en gezond is, worden mensen geprikkeld om naar buiten te gaan, om te ontmoeten, om mee te doen. De samenhang tussen gezonde inrichting, luchtkwaliteit en gezondheid (zie [Visie op gezondheid](#)) is de concrete vertaling van de integrale aanpak. De kwaliteit van de leefomgeving is daarbij het centrale uitgangspunt. De kwaliteit van de leefomgeving heeft direct invloed op de luchtkwaliteit. Denk aan; informeren houtstook, inzetten groen, fiets- en wandelpaden (zie paragraaf 4.1) etc.

4.3.1 Wat willen we bereiken?

- Een evenwichtige balans tussen wonen, werken en recreëren. Zo is er ruimte voor groen, water, en ook ruimte voor spelen, ontmoeten en bewegen.
- Duurzaamheid en gezondheid als volwaardig onderdeel meenemen in de integrale afweging bij ruimtelijke plannen.
- Vergroten van biodiversiteit en klimaatadaptatie bij beheer en inrichting in de bebouwde kom.
- De opgaven op het gebied van gezondheid, ruimte en het leefmilieu aan elkaar verbinden in de toepassing van de Omgevingswet en Omgevingsvisie.
- Bewustwording van de negatieve gezondheidseffecten van houtrook, voor jezelf en voor je omgeving.

4.3.2 Hoe gaan we dit bereiken?

- Met de aanpak Steenbreek (activiteiten gericht op vergroening private terreinen en stimuleren klimaatadaptatie, o.a. tegel eruit, groen erin, subsidie regentonnen, actie bomen in de voortuin).
- Ook wordt per kern met bewonersparticipatie gekeken hoe de openbare ruimte vergroent kan worden vanuit de aanpak Integraal Kwaliteitsplan Openbare ruimte ([IKP-OR](#)).

- In 2025 wordt een voorstel voor aanpassing van de verordening en een bomenbeleidsplan voorgelegd ter besluitvorming om de bestaande bomen te behouden. Hierbij wordt ook de kwaliteit van de bomen en boomkroonvolume meegenomen.
- Het stimuleren en faciliteren van de aanplant van bomen, o.a. met de actie ‘bomen in de voortuin’. Ook bij de uitvoering van het landschapsontwikkelingsplan (LOP) bevorderen we de aanplant van landschappelijke beplanting o.a. landschappelijke bomen en hoogstamfruitbomen op agrarische percelen en erven.
- Met het groen- blauw raamwerk vanuit de Groene Metropoolregio (GMR). Binnen de GMR zorgen we ervoor dat we groeien in balans. De natuur, landschappen en mogelijkheden om van cultuur en natuur te genieten worden in het groen- blauw raamwerk geborgd.
- Duurzaamheid en gezondheid worden een vast onderdeel van het afwegingskader. De thema’s worden meegenomen in het integraal advies van de Intake-tafel.
- Overbetuwe heeft in 2024 het manifest [Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen](#) (MVOI) ondertekend. Hierin worden criteria voor duurzaamheid en circulariteit opgenomen en meegenomen bij volgende inkopen en aanbestedingen.
- Er wordt een bewustwordingscampagne gehouden over houtstook als onderdeel van duurzaamheidscommunicatie. Hiervoor sluiten we aan bij andere landelijke initiatieven zoals de stookwijzer (www.stookwijzer.nu/) en de stookalert. Er zal tweejaarlijks (najaar en voorjaar) gecommuniceerd worden.
- In 2024 heeft Overbetuwe het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) ondertekend. De maatregelen zijn vastgelegd in de routekaart SEB. De gemeente stuurt op de inzet van duurzaam materieel door derden via inkoop en in gesprekken bouwers te stimuleren. Daar waar dit mogelijk is wordt een subsidieaanvraag ingediend voor de meerkosten.
- Met het ondertekenen van het schone lucht akkoord en Convenant Schoon en emissie loos bouwen heeft de gemeente toegang tot een netwerk en externe kennis. Deze wordt ingezet bij de realisatie van het uitvoeringsplan en benut voor het starten van nieuwe projecten.
- Stimuleren van duurzaamheid in evenementenvergunning. De gemeente wil gaan onderzoeken of er andere alternatieven zijn voor het gebruik van dieselaggregaten. Het is hierin belangrijk om te onderzoeken of het technisch mogelijk is de aggregaten te vervangen door duurzame alternatieven zoals batterijen. Mocht het mogelijk zijn dan valt te kijken of de gemeente dit kan faciliteren.
- Door goed te communiceren en inwoners mee te laten denken en praten (burgerparticipatie) bij het ruimtelijke plannen en acties.

Bronnenlijst

Luchtmeetnet. (z.d.). *NO2 buisjes*. Geraadpleegd op 6 augustus 2024, van [Luchtmeetnet.nl](https://luchtmeetnet.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2022). *Atlas Leefomgeving: Schone lucht kaarten*. Geraadpleegd op 6 augustus 2024, van [Schone lucht Kaarten | Atlas Leefomgeving](https://atlas.leefomgeving.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). *Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit*. Geraadpleegd op 6 augustus 2024, van [Home | CIMLK](https://home.cimlk.nl)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (z.d.). *Dataportaal*. Geraadpleegd op 6 augustus 2024, van [Samen Meten - Dataportaal \(rivm.nl\)](https://samenmeten-dataportaal.rivm.nl)